

Aktiv samhandling gir nyskaping i Troms

Troms har lange tradisjoner innen fiskeri og havbruk, og det gir et godt utgangspunkt for satsingene på nye næringer innen marin bioteknologi. Det ligger også et stort potensial i energi/petro/miljø og i reiseliv.

VRI handler om regional verdiskaping. Aktører fra ulike fagmiljøer samarbeider, på tvers av akademiske og praktiske skillelinjer, og deler sin kunnskap med hverandre. Samtidig som flere bedrifter skal arbeide med utvikling via forskning, kan forskningsmiljøene benytte bedriftene og deres ansatte i undervisningen. Slik oppstår nyskaping og kunnskapsutvikling. Geografisk nærhet mellom aktørene legger forholdene godt til rette for de generelle målsetningene i VRI-satsingen.

Tre satsingsområder

Nordnorsk virkelighet kjennetegnes av et næringsliv preget av forskningsvake bedrifter med svake bånd til forskningsmiljø, geografisk lange avstander og spredt næringsliv. Gjennom aktiv samhandling skal det skapes et utviklingsorientert, nyskapende og konkurransedyktig næringsliv i Troms. Tre satsingsområder er valgt: marine ressurser, reiseliv og petro/energi/miljø.

Marine ressurser

Fiskeri og oppdrett er landsdelens viktigste eksportnæring. Ved å utnytte biproduktene gjennom bioteknologi og videreutvikle nye produkter, finnes det et stort potensial for økt verdiskaping. VRI skal bidra til å styrke samhandlingen mellom bioteknologisk næring og det regionale forskningsmiljøet, og styrke næringsens

rekrutteringsbasis gjennom bruk av virkemidlene kompetansemegling, forprosjekter, læringsarenaer og personmobilitet.

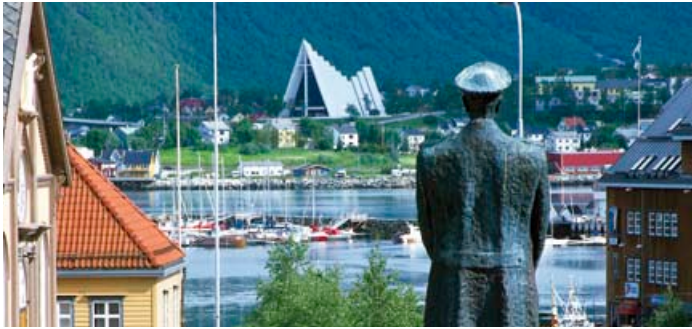
Reiseliv

Reiseliv er viktig for Nord-Norge. I Troms er det vekst i antall bedrifter som tilbyr fiske- og villmarksopplevelser. Det ligger et vesentlig verdiskapingspotensial i å legge til rette for reiselivsaktiviteter. En utfordring er at reiselivsbedriftene er små og har få ressurser. Her skal VRI bidra til næringsutvikling og styrket samhandling mellom aktørene ved å bruke virkemidler som regionale læringsarenaer, forprosjektmidler, personmobilitet og kompetansemegling.

Energi

Fylkets sterke tradisjoner innen tradisjonell verfts- og verkstedsindustri gir et godt utgangspunkt for aktiv deltakelse i petroleumsnæringen. En utfordring er å tilpasse seg fremtidig marked og ny teknologi. VRI skal bidra til en tettere kobling mellom næringen og forskningen. Ved bruk av virkemidlene regionale læringsarenaer, kompetansemegling og forprosjektmidler, bidrar VRI til næringsutvikling og samhandling. Næringsens rekrutteringsbasis og samhandling mellom næringen, forsknings- og undervisningsmiljø skal styrkes ved bruk av personmobilitet.

VRI (Virkemidler for Regional FoU og Innovasjon) startet i 2007 og er et 10-årig program i regi av Forskningsrådet. Programmet skal fremme innovasjon, kunnskapsutvikling og verdiskaping i regionene gjennom FoU-samarbeid mellom næringsliv og forskningsmiljøer. VRI består av et samhandlingsprosjekt og minst ett innovasjonsforskningsprosjekt i hver region.

Eksempler på virkemidler i VRI

Personmobilitet – prosjekter som gjør det mulig for studenter, forskere og næringslivsfolk å krysse institusjonelle grenser og skaffe seg erfaring fra – og selv bidra i – nye miljøer.

Kompetansemegling – en ordning der en kvalifisert rådgiver (megler) hjelper bedrifter til å finne rett forskningskompetanse.

Dialog og bred medvirkning – en samarbeidsform som trekker de ansatte med i innovasjonsarbeidet, og der aksjonsforskere bistår i prosessen. Denne samarbeidsformen kan brukes både i bedrifter, i nettverk og på regionalt nivå.

Regional foresight – en tilrettelagt, deltagerbasert prosess for å forstå fremtidige utfordringer. Prosessen kan brukes til å skape oppslutning om en regional agenda for FoU og innovasjon.

Regional dialogkonferanse – en møteplass der de regionale aktørene kan bli kjent med hverandres kompetanse og roller og utvikle en felles forståelse av hva de kan gjøre sammen.

Forprosjektmidler – finansiell støtte som stimulerer bedrifter til økt bruk av FoU.

Forskningsprosjektet

Forskningsprosjektets overordnede problemstilling er:

- Hvordan utvikles nettverk av kunnskapsintensive bedrifter i Nord-Norge?
- Hva fremmer, eventuelt hemmer, utviklingen av nettverket, med referanse til bedriftsinterne prosesser, samarbeidet mellom bedriftene og samhandlingen med andre regionale aktører innen en «Trippel Helix»-modell?

Prosjektet støtter opp under satsingen på marine ressurser, og det følger, studerer og samarbeider med aktører i bedriftsnettverket «Forum for bioteknologi Nord-Norge (FBN)».

Organisering

Prosjekteier og prosjektleder er Troms fylkeskommune. Forskerprosjektet eies og ledes av NORUT Tromsø. Andre samarbeidspartnere er Høgskolen i Harstad, LO, NHO, Universitetet i Tromsø, Næringshagene i Troms, Aksjonsprogrammet, Innovasjon Norge og Forskningsrådet.

Kontaktperson samhandlingsprosjektet

Prosjektleder Stig Ulvang, Troms fylkeskommune
Telefon: 77 78 81 89 / 975 94 624
stig.ulvang@tromsfylke.no

Kontaktperson forskningsprosjektet

Prosjektleder Bjørn-Petter Finstad, NORUT Tromsø/Universitetet i Tromsø. Telefon: 977 03 069
bjorn.petter.finstad@uit.no

Nettsted: www.vri-troms.no

Norges forskningsråd
Stensberggata 26
Postboks 2700 St. Hanshaugen
NO-0131 Oslo

Telefon: +47 22 03 70 00
Telefaks: +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Utgiver
© Norges forskningsråd
Virkemidler for regional FoU og
innovasjon – VRI
www.forskningsradet.no/vri

Profilbilde, side 1: M. M. Malvin

Programkoordinator
Åse Kaurin
Telefon: 412 94 751
aak@forskningsradet.no

Konsulent
Idun H. Alhajjam
Telefon: 22 03 74 78
iha@forskningsradet.no

Layout
Nucleus AS

Trykk
Allkopi

Opplag
500

Oslo, april 2009